

KUORTANE

Kirkonseudun ranta-alueen muinaisjäännöskartoitus korttelissa 54 2005

Hannu Poutiainen, Hans-Peter Schulz, Timo Jussila

Kustantaja: Kuortaneen kunta

Sisältö:

Perustiedot	2
Kartoitustyö	3
Kartta 1: 10 000	4
Kartta 1: 4 000	5
Kartta 1: 2 000	6
Valokuvia	7
Koekuoppaluettelo	11

Kansikuva: Hannu Poutiainen seuloo koekuopasta otettua maata

Perustiedot

- Alue:* Kuortaneen kirkon luoteispuolella oleva Kuortaneenjärven ranta-alue, leirintäalueen kortteli 54, sekä sen eteläpuolella oleva tontti 29:33
- Tarkoitus:* Tarkastaa onko alueella muinaisjäännöksiä, sekä rajata ne jos niitä on.
- Tavoite:* Alueen kattava tarkastus, painopiste korkean rantatörmän päällä n. 80-84 m korkeusvälillä, missä sijaitsevat alueen liepeillä olevat aiemmin tunnetut muinaisjäännökset, Museoviraston tutkija E-L. Schulzin ja Etelä-Pohjanmaan museon arkeologin Pentti Rislan ohjeiden mukaisesti.
- Työaika:* Kenttätyöaika: 28. – 30.11. 2005.
- Kustantaja:* Kuortaneen kunta
- Tekijät:* Mikrolitti Oy, Hannu Poutiainen ja Hans-Peter Schulz. Raportointi ja osa maastotyöstä Timo Jussila.
- Tulokset:* Tutkimusalueella ei havaittu mitään esihistoriaan tai muinaisjäännökseen viittavaa.

Kartoitustyö

Kuortaneen kirkon viereistä leirintäaluetta, korttelia 52, ollaan kaavoittamassa ja alueen maankäyttöä suunnitellaan muutettavaksi nykyisestä. Alueen eteläpuolelta, leirintäalueen etelärajasta n. 100 m etelään, on sortuvasta rantatörmästä löydetty kivikautiseen asuinpaikkaan viittavia löytöjä. Paikalla on 2 lk:n muinaisjäänös ”Kuortane Matkailumaja”. Alueen eteläpuolelta, uimarannalta, jälleen sortuvasta törmästä tehtyjen löytöjen perusteella on kivikautinen asuinpaikka ”Kuortane Uimaranta”, leirintäalueen eteläreunasta n. 290 etelä- kaakkoon. Kolmas samalla rannalla oleva kivikautinen asuinpaikka, ”Kuortane Urheiluopisto”, sijaitsee n. 870 m leirintäalueen pohjoisreunalta pohjoiseen. Leirintäalueen pohjoispuolella on vanhaan peltoon tehty golf-viheriö. Sitä ei tutkittu. Leirintäalueen eteläpuolella tutkittiin tontti 29:33, joka oli hoidamaton ja jonka maaperää siten katsottiin voivan tonkia vahinkoa aiheuttamatta. Sen eteläpuolisia tontteja ei tutkittu, koska pihamaat olivat hoidettuja ja rantatörmä niillä täyteen rakennettu, Näillä tonteilla ei ole rakennusoikeutta enää käytettävissä, eikä niiden maankäyttö tule niin ollen muuttumaan nykyisestä.

Alue on pääosin mäntyä kasvavaa harjumaastoa ja maaperältään lajittunutta hiekkaa. Alueen eteläosassa, missä maasto hieman laskee, on lehtomaista sekametsää, jossa maaperä on hienompaa, lähes hietaa. Kuortaneenjärven (76 m mpy.) rannassa on n. 5-7 m korkea jyrkkä rantatörmä. Se on eroosiotörmä, veden voimakkaasti kuluttama, hyvin jyrkkä. Törmän päällä on tutkimusalueella leveä tasanne. Siitä itään – rannasta pois päin – maasto kohoaa hyvin loivasti. Loivassa rinteessä on paikoin havaittavissa hyvin matalia rantavalleja ja lyhyellä matkalla myös törmäntapainen muodostuma, jotka ovat syntyneet Litorinamerivaiheen alussa, veden laskiessa nykyisen törmän tasolle. Törmä on syntynyt osin Litorinamerivaiheessa ja lopulta Kuortaneenjärven kurouduttua ja kun järveä on sittemmin laskettu.

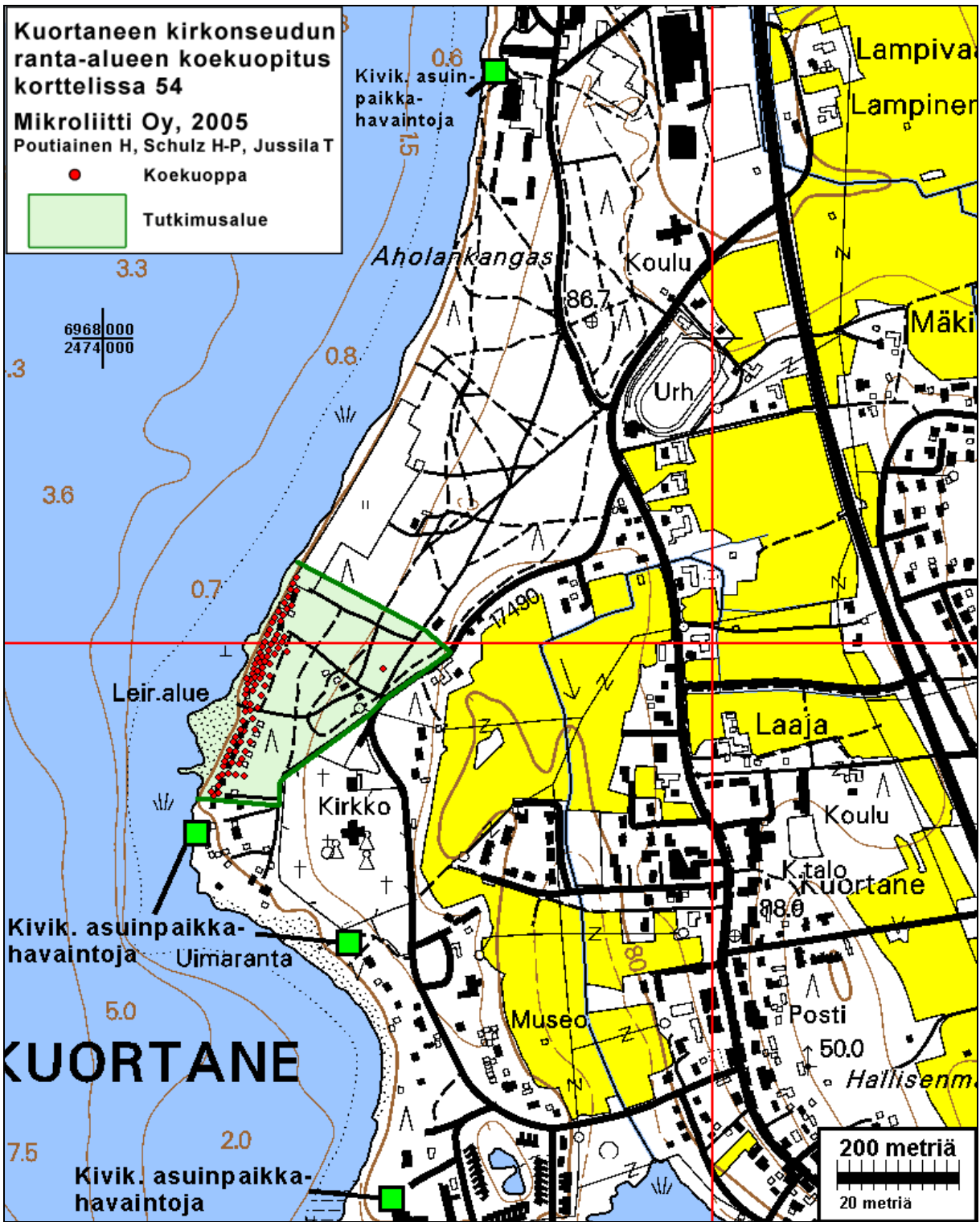
Kaikki lähialueelta tunnetut muinaisjäänökset sijaitsevat 80-85 m korkeustasoilla tällä em. törmällä. Ne on havaittu sortuvasta törmästä tehtyjen löytöjen perusteella. Viimeksi törmä tarkasteli Pentti Risla noin viikkoa ennen tätä kartoitusta. Vaikka törmästä ja sen juurelta ei ole havaittu leirintäalueen kohdalla mitään esihistoriaan viittaavaa, oli perusteltua varmistaa alueen muinaisjäänöstilanne systemaattisella tutkimuksella.

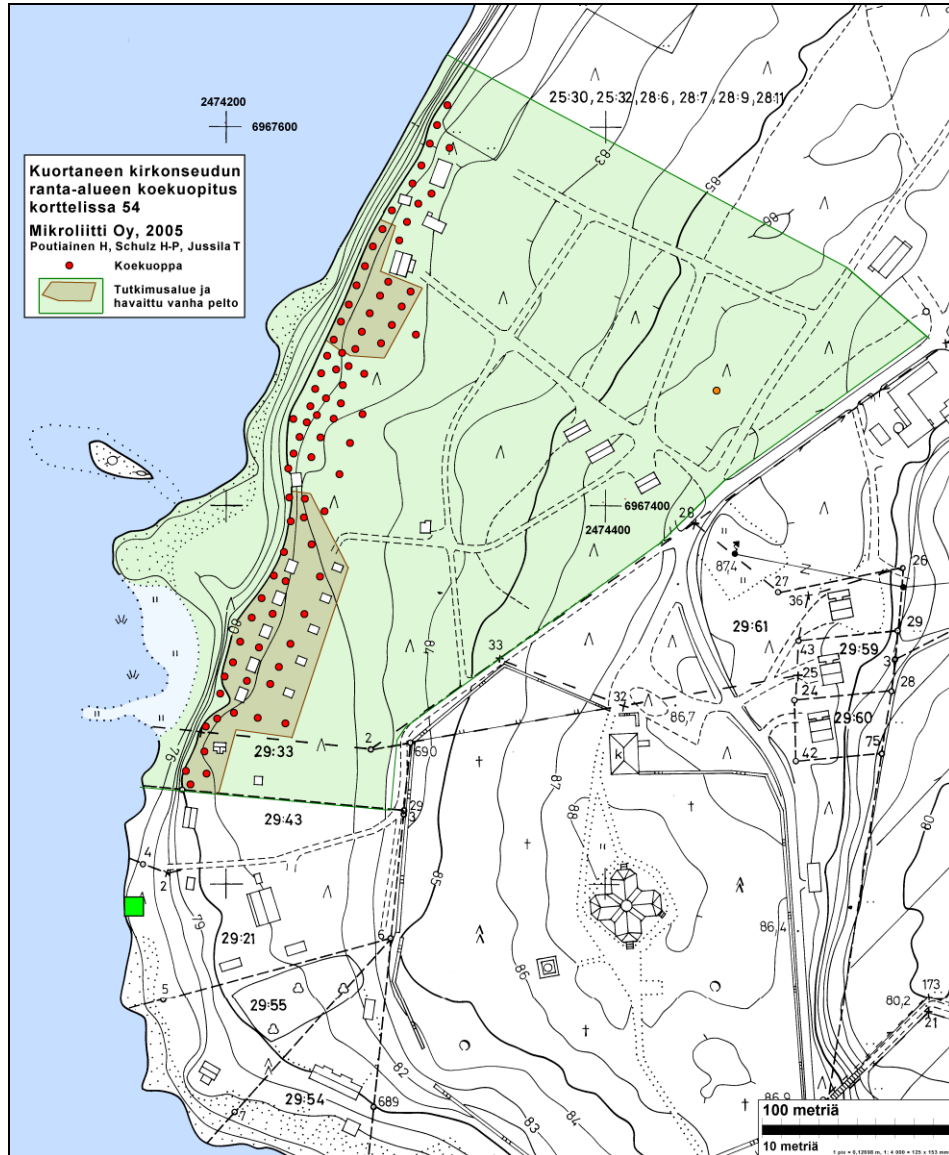
Työ tehtiin kahden arkeologin (osan aikaa kolmen) voimin 28.- 30.11.2005. Olosuhteet olivat työn aikana kohtuullisen hyvät. Vaikka maassa olikin ohut lumikerros, oli maaperä täysin sula ja kuiva. Alueen rannan tuntumaan tehtiin 84 koekuoppaa 5-10 m välein. Kuopat olivat kooltaan n. 40 x 40 cm ja ne kaivettiin n. 30-40 cm syvyyteen. Kuopista kaivettu maa seulottiin (5 mm seulaverkko) ja kuoppien seinämiä havainnoitiin silmänvaraisesti. Osassa kuoppia havaittiin pinnassa jääne vanhan pellon muokkauskerroksesta. Kaikki koekuopat olivat täysin tyhjiä kaikenlaisista löydöistä. Kaiken kaikkiaan kuopista havaittiin kaksi luontaista kivensirua ja yksi modernin keramiikan kappale ja yksi palanut kivi pinnassa (vieressä vanha nuotiopaikka). Kauemmaksi rannasta tehtiin joitain satunnaisia koekuoppia sekä käytiin koko leirintäalueen maasto tarkoin läpi silmänvaraisesti saamatta mitään havaintoja muinaisjäänöksistä (kuten esim. pyyntikuopista). Leirintäalueen reception-rakennuksen pohjoispuolella on metsämaastossa laakea n. 4 m halk. kuoppa. Siihen tehdyistä koekuopista ei havaittu mitään esihistoriaan viittaavaa. Kuopassa ei ollut podsolia, joten se on ilmeisen nykyaikainen.

Tutkimuksen perusteella alueella ei ole muinaisjäänöksiä.

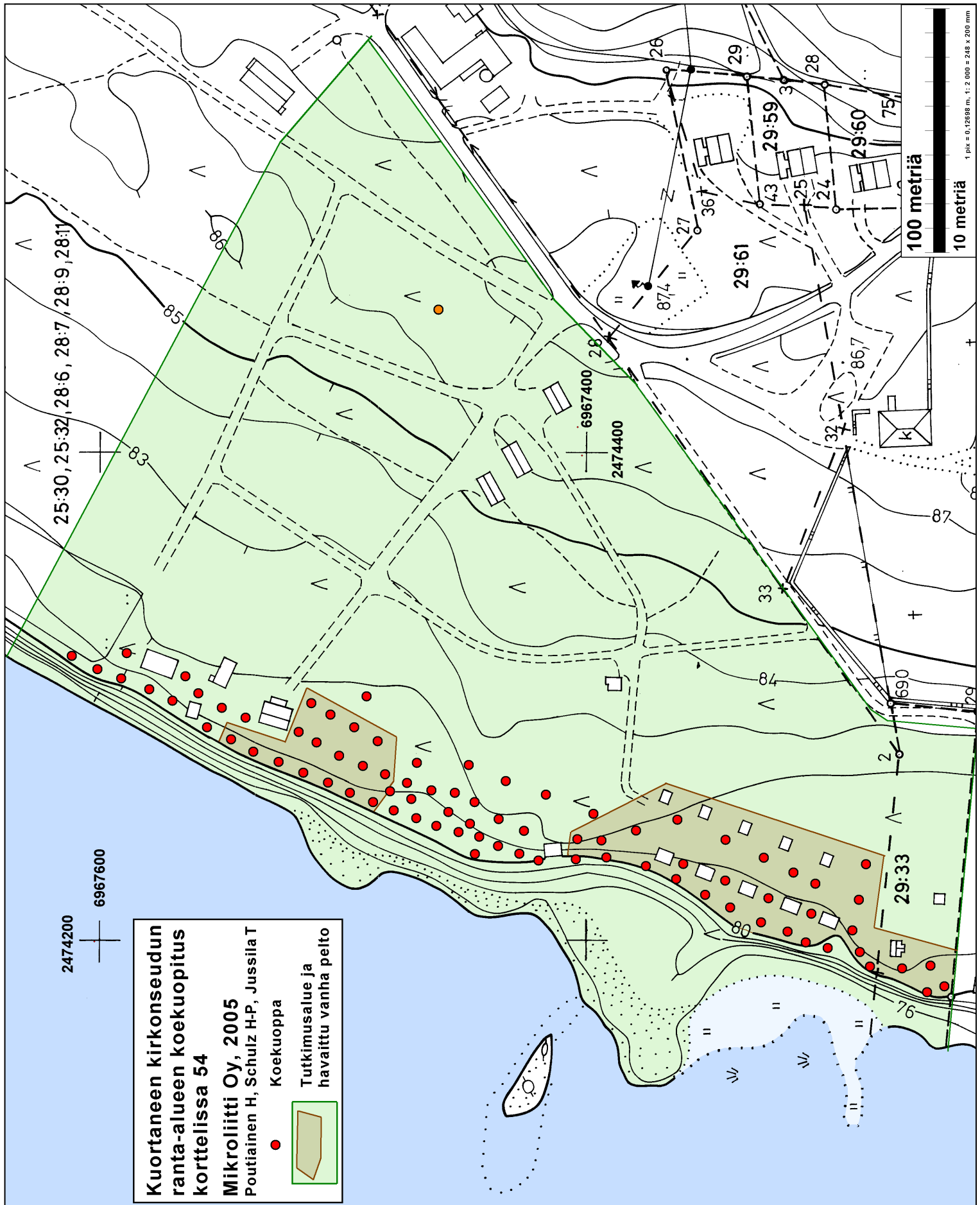
Espoossa 5.12.2005

Kartta 1: 10 000

Kartta 1: 4 000

Kartta 1: 2 000

Valokuvia

Leirintä-alueen maastoa kuvattuna rannasta itään.

Tutkimusalueen keskiosaa leirintämökkien pohjoispuolella. Poutiainen seuloa maata. Kuvattu pohjoiseen.

Tutkimusalueen keskiosaa rantatörmän reunalla, leirintämökkien pohjoispuolella. Taustalla häämöttää majoitusrakennus. Kuvattu pohjoiseen.

Kuvattu samalta paikalta kuin edellinen kuva, mutta etelään. Taustalla saunarakennus ja sen takana leirintämökit.

Kuva alueen pohjoispäästä etelään.

Kuva alueen pohjoispäästä pohjoiseen. Taustalla golf-viheriö.

Hans-Peter Schulz kaivaa koekuoppaa alueen eteläpäässä, tontilla 29:33.

Alueen eteläpää, tontti 29:33, kuvattu länteen.

Koekuoppaluettelo

Kuopista ei mainittavia havaintoja. Osassa kuoppia havaittiin merkkejä vanhasta pellostä. Nämä havainnot on esitetty 1:2 000 ja 1:4 000 kartoissa. Kuoppien koordinaattien tarkkuus n. +/- 3 m.

y	x		
2474182	6967251	2474254	6967477
2474190	6967257	2474257	6967486
2474189	6967268	2474261	6967495
2474179	6967258	2474265	6967505
2474190	6967282	2474269	6967515
2474196	6967286	2474278	6967535
2474205	6967289	2474283	6967544
2474217	6967286	2474288	6967554
2474232	6967283	2474302	6967558
2474224	6967304	2474292	6967538
2474228	6967313	2474296	6967548
2474235	6967325	2474309	6967563
2474242	6967341	2474299	6967569
2474250	6967361	2474304	6967578
2474246	6967378	2474308	6967590
2474212	6967306	2474312	6967599
2474218	6967323	2474317	6967610
2474225	6967341	2474319	6967587
2474232	6967358	2474259	6967470
2474197	6967299	2474262	6967479
2474200	6967308	2474249	6967446
2474204	6967315	2474253	6967455
2474208	6967326	2474286	6967517
2474214	6967339	2474282	6967509
2474219	6967349	2474276	6967500
2474226	6967361	2474272	6967490
2474231	6967374	2474269	6967481
2474242	6967392	2474265	6967472
2474235	6967390	2474246	6967424
2474233	6967418	2474250	6967434
2474253	6967395	2474257	6967444
2474260	6967415	2474261	6967452
2474266	6967431	2474262	6967462
2474273	6967447	2474298	6967511
2474236	6967426	2474293	6967503
2474274	6967525	2474288	6967494
2474239	6967435	2474301	6967489
2474243	6967442	2474274	6967468
2474236	6967444	2474282	6967484
2474245	6967451	2474234	6967403
2474248	6967460	2474242	6967402
2474251	6967468	2474460	6967459